

"אמות מידה" לצורך בחינת הארכת המועד של 90 יום להגשת בקשה להארכת רישיון עובד זר לפי סעיף 3א(ב1) לחוק הכניסה לישראל, מטעמים הומניטאריים מיוחדים – דברי הסבר

א. רקע:

1. תיקון 32 לחוק הכניסה לישראל קבע תנאי סף נוספים לצורך הפעלת סמכות שר הפנים להארכת שהות עובד זר לסיעוד מעבר לתקופות ההעסקה הרגילות, במקרים הומניטאריים מיוחדים, לפי סעיף 3א(ב1) לחוק.
2. בין היתר, התיקון האמור הוסיף תנאי סף לפיו יש להגיש בקשות לפי הסעיף האמור תוך 90 יום מיום הפסקת העסקתו החוקית האחרונה של העובד הזר המבוקש.
3. מטרת התיקון בעניין תקופת 90 הימים, הייתה לקבוע כי הבקשות לפי סעיף 3א(ב1) יוגשו רק עבור עובדים זרים לסיעוד השוהים כדין בישראל במשך תקופת התארגנות ליציאה ממנה, ובכך לעודד את העובדים הזרים לסיעוד שסיימו תקופת העסקה מותרת רגילה, לפנות בזריזות לטיפול במטופלים הסיעודיים הקשים ביותר, תוך צמצום המניע של העובדים לשהות בישראל שלא כדין בתקווה כי בעתיד יוכלו להסדיר את מעמדם במסגרת העסקה חריגה בהתאם לסעיף המסמך הנ"ל. כן התיקון האמור נועד גם לצמצם את עומס הבקשות החריגות שהוגשו לוועדה המייעצת לפי נוסחו הקודם של הסעיף המסמך, אשר לא אפשר לוועדה ללמוד את מרבית הבקשות וליתן מענים מנומקים לציבור המבקשים תוך תקופה סבירה. (ראה לעניין זה דברי ההסבר להצעת חוק הכניסה לישראל (הארכת רישיון לעובד זר בענף הסיעוד) - הצעות חוק הכנסת מיום 14.5.18, (עמודים 160-162)).
4. בעקבות התיקון האמור, הרשות החלה לדחות על הסף כל בקשה לפי הסעיף דלעיל אשר הוגשה לאחר שעברו 90 הימים שנקבעו בחוק, ביחד עם בקשות שלא עמדו ביתר תנאי הסף לפי הסעיף המסמך. ההתנהלות החדשה בעקבות התיקון נתנה את אותותיה והועדה החלה לדון בבקשות וליתן מענים לכלל הבקשות תוך תקופה של עד 30 יום, במקום המצב קודם התיקון, במסגרתו, מחמת מספר הבקשות הרב, לא הייתה אפשרות מעשית לבחון את כלל הבקשות לגופן ובפועל לא ניתנו מענים במשך תקופות של שנה ויותר.
5. ביום 18.8.19 ניתן בבית המשפט המחוזי בירושלים פס"ד בעמ"נ 35002-03-19 פלוני נ' משרד הפנים (טרם פורסם), בגין בקשה הומניטרית להארכת רישיון עבודה של עובד סיעוד זר לטפל במטופל סיעודי צעיר במצב קשה, אשר נדחתה על הסף מאחר והוגשה כחודש וחצי לאחר תום 90 הימים הקבועים בחוק.
6. במסגרת פסק הדין, נקבע כי לשר הפנים יש סמכות טבועה להאריך את המועד של 90 הימים שקבע המחוקק בסעיף האמור, ולכן בימ"ש החזיר את הבקשה נשוא פסק הדין לדיון בשאלה האם בנסיבות העניין היה מקום להאריך את המועד להגשת הבקשה ולא לדחות אותה על הסף.
7. על פס"ד זה הוגשה בקשת רשות ערעור מטעם המדינה, בתיק בר"ם 6612/19, בעקבותיה ניתן פסק דין מנומק של בית המשפט העליון ביום 31.12.19, אשר דחה את הערעור בתיק זה ובשלוש בקשות רשות ערעור נוספות שהוגשו בנסיבות דומות.

ב. קביעות בית המשפט העליון לעניין אופן הפעלת הסמכות להארכת מועדים

8. במסגרת פסק דינו, קבע בית המשפט העליון כי מטרתה העיקרית של הסעיף המסמיך הינה "...התכלית ההומניטרית שעניינה מתן מענה לצרכיהם של מטופלים סיעודיים במקרים מורכבים מיוחדים" ולכן הכרה בסמכות השר להאריך את המועד להגשת הבקשות "במקרים הראויים, תגשים בצורה טובה יותר את התכלית שלשמה נחקק". עוד ציין בית המשפט כי "יש לזכור כי עסקין בתנאי סף לדיון בבקשה המוגשת למענו של מטופל סיעודי – בעניין הקשור קשר הדוק להגנה על כבודו ורווחתו".

9. כך מצא בית המשפט כי "קביעת סדר מועדים קשיח שאינו מאפשר מענה מותאם לאילוצים וצרכים חריגים שנויבות החיים מביאות עמן פוגעת ביכולתו של שר הפנים להפעיל את סמכותו באופן ראוי וחוטאת לתכלית ההומניטרית המובהקת שלשמה נחקק הסעיף".

10. לעניין זה מפנה פסק הדין של בימ"ש העליון לפסק הדין בבר"ם 901/14 עבוד נ' עיריית חיפה, במסגרתו נקבע כי מנהל הארנונה מוסמך להאריך מועד להגשת השגה, למרות שסמכות זו אינה מופיעה בחוק המסמיך, וזאת "על מנת לאפשר לגוף המינהלי להעניק לציבור שירות מיטבי וכן כדי לחזק את אמון הציבור ברשויות, שאלו לא מפעילות סמכותן בשרירות לב".

11. כן באותו פסק הדין אליו הפנה העליון בעניין הסמכות הטבועה להאריך מועדים להשגה על שומת ארנונה, נאמר גם כי "מסקנה זו אף צפויה לחזק את אמון הציבור ברשויות, אשר אינן אמורות להיות מוחזקות מכוח החוק כערלות לב עד כדי כך שאינן מוכנות אף לשקול הארכת מועד, ולו במקרים חריגים".

12. מאידך, ניתן למצוא הן בפסק הדין נשוא המלצה זו עצמו, וכן בפסק הדין בעניין הארכת מועדים בקשר לארנונה אליו הפנה בית המשפט, גם אמרות מהן ניתן ללמוד כי על הפעלת שיקול הדעת להארכת מועד להיעשות בזהירות ובמשורה.

13. כך כאשר בית המשפט העליון סקר בפסק דינו את פסק דינו של בימ"ש המחוזי עליו סמך ידו, צוין כי לפי פסק הדין האמור, על השר להפעיל את שיקול דעתו המינהלי להארכת מועדים "...בזהירות ובריסון".

14. בנוסף, צוין בפסק הדין נשוא המלצה זו כי "אכן, איני ממעיט מהחשיבות שבקביעת מסגרות זמנים ברורות להגשת בקשות מן הסוג דנן, בין היתר כדי להקל על סדרי עבודתה של הוועדה ולאפשר לה לבצע את תפקידה בבחינת המקרים המורכבים שאותם היא נועדה לשרת". יחד עם זאת, לדעת בית המשפט "הגשמתה של תכלית זו אינה מחייבת שלילה מוחלטת של האפשרות להאריך את המועד שנקבע בסעיף".

15. כן בפסק הדין לעניין ארנונה שהוזכר בפסק הדין בענייננו, נאמר במפורש (סעיף 33) כי "סמכותם של מנהל הארנונה... להארכת מועד לקבלת השגה... אמורה להיות מופעלת אך לעיתים חריגות, במתינות, ובזהירות. זאת על מנת שלא לפגוע ביציבות ובוודאות שהן כה חשובות בתחום הדינאמי של חיובי ארנונה, שכן ככלל – שומה שלא הוגשה בגינה השגה במועד הופכת לסופית".

16. כן באותו פסק דין בעניין הארנונה, ציין השופט רובינשטיין במסגרת הצטרפותו לחו"ד העיקרית בתיק כי "...ער אני לחשש... שמאחוריו הרצון שלא לפתוח פתח שמקופה של מחט יהפוך לפתחו של אולם בכגון דא, תוך הצפת ועדות הערר בבקשות להארכת מועד. איני מקל ראש

בכך, אך תפקידן של ועדות הערר הוא לעמוד בפרץ, וכך גם בתי המשפט... והסמכות צריך שתהא מופעלת אך באורח חריג כדרך הארכות מועד. " כן ציין השופט רובינשטיין את חשיבות הפנמת "האופן החריג של הסמכות והזהירות בשימוש בה, ויתנו לכך הנוגעים בדבר את דעתם תדיר."

17. לעניין השיקולים שיש לשקול לצורך קבלת החלטה בבקשות להארכת מועד 90 הימים לגבי סעיף 3א (ב1) לחוק הכניסה, מעבר לתכלית ההומניטארית העיקרית של הוראת החוק, קבע בית המשפט העליון, בדומה לבית המשפט המחוזי, כי יש להתחשב בשיקולים רלוונטיים, ובין היתר "מידת האיחור, הסיבה לו, מורכבות עניינו של המטופל הסיעודי והתכלית האסדרתית הרחבה העומדת ביסודו של סעיף 3א(ב1)".

18. לעניין טענות הרשות לפיהן סעיף 3א (ב1) תוקן על ידי המחוקק ונקבעו בו תנאים קשיחים בעקבות אלפי הבקשות שהוגשו בעבר לרשות שמנעו אפשרות מעשית לטיפול בבקשות אלו, והחשש מהצפה חוזרת של הועדה המייעצת בבקשות קבע בית המשפט כי בעיות אלו "יכולות לבוא על פתרון במישור שיקול הדעת."

19. כן לדעת בית המשפט, החששות שהועלו על ידי הרשות בדבר עידוד שהות בלתי חוקית של עובדים זרים בישראל, תוך עבודה בעבודות אשר אינן בתחום הסיעוד, וכן "ברירת" מטופלים והימנעות מטיפול במטופלים המורכבים והקשים במיוחד, יוכלו "לקבל מענה באמצעות קביעת אמות מידה מתאימות לטיפול בבקשות שהוגשו תוך חריגה מהמועד."

20. בסיכום פסק הדין קבע בית המשפט העליון שוב כי "השר יהיה רשאי לקבוע אמות מידה להפעלת הסמכות, באופן שיעלה בקנה אחד עם תכליות הסעיף ובכלל זה – התכלית ההומניטרית שעניינה מתן מענה לצרכיהם של מטופלים סיעודיים במקרים מורכבים מיוחדים."

כיום 13.12.20 התקבלה החלטה של בית המשפט העליון לדחות בקשת רשות ערעור שהוגשה על דחיית סף של בקשה לפי סעיף 3א (ב1), בתיק בר"מ 5607/20. במסגרת החלטתו קבע כבוד בית המשפט כי "הבקשה להארכת רישיונה של העובדת הוגשה למעלה משלוש שנים מתום העסקה חוקית האחרונה (נתון שעליו לא חולקים המבקשים). עסקינן באיחור ממושך ומשמעותי בהגשת הבקשה, ובנסיבות המקרה סבורני כי נדבך זה בהחלטה נושא ההליך כאן-מבלי שאביע כל עמדה לגבי הנוהל שהזכיר המשיב בטיעונו בחלק זה, שהוראותיו לא עומדות לבחינה לפניי- אינו מצדיק מתן רשות ערעור ב"גלגול שלישי".

ג. קביעת אמות מידה בהתאם לפסק הדין:

21. עולה מהאמור, כי בית המשפט העליון פסק שיש חשיבות בכל מקרה בו מוגשת בקשה לפי סעיף 3א (ב1) לאחר 90 הימים הקבועים בחוק, לשקול את הנסיבות הרלוונטיות, ובכלל זה את אורך העיכוב, סיבת העיכוב (ומידת השליטה של המבקש בעניינה- כמפורט בפסק הדין של בית המשפט המחוזי שאומץ בעליון) ונסיבותיו של המבקש, על מנת להחליט אם יש מקום להאריך את המועד בהתחשב בתכלית ההומניטרית העיקרית של הסעיף המסמך.

22. יחד עם זאת, בית המשפט העליון גם התייחס לחשיבות שקילת התכלית האסדרתית של הסעיף המסמך, וחשיבות קביעת מסגרת זמנים ברורה להגשת בקשות, בהתחשב, בין היתר, בהקלה על סדרי עבודתה של הועדה המייעצת על מנת לאפשר לה "לבצע את תפקידה בבחינת המקרים המורכבים שאותם היא נועדה לשרת."

23. בפן הביצועי, לפי ניסיון הרשות והוועדה, הצורך לבדוק באופן פרטני ומעמיק, לגבי כל בקשה המוגשת באיחור, את כלל הנסיבות שהוזכרו בפסק הדין ודאי יביא לעומס עבודה של רכזי הוועדה המכינים את ריכוז וסיכום פרטי נתוני הבקשות עבור הוועדה, דבר אשר יעכב את הטיפול בהכנתם של מכלול הבקשות לדיון בוועדה. כן הצורך לדון ולהחליט באופן פרטני במכלול הבקשות להארכת מועד, לצד העבודה המסועפת של הוועדה בדיון בטענות ובנסיבות המהותיות של הבקשות ההומניטריות שעמדו בתנאי הסף, ייצור עומס בדיוני הוועדה המייעצת עצמה ובכך יביא לעיכובים משמעותיים ביותר בטיפול בבקשות ואי מתן מענים למבקשים תוך זמן סביר ותסכל את מטרת הסעיף המסמיך.

24. בפסק דינו המפורט, בית המשפט העליון הציע להתגבר על הבעיות האסדרתיות הנ"ל באמצעות קביעת אמות מידה.

25. בהתחשב במכלול הנ"ל, ובנוסף בהתחשב במגבלות וקשיים המיוחדים המתקיימים בתקופת מגפת הקורונה, ועל מנת להגשים את התכלית ההומניטרית של הסעיף שבית המשפט העליון קבע שהיא התכלית העיקרית שלו, אך תוך התחשבות גם בפן האסדרתי של הסמכות, הוצע לקבוע כאמות מידה, תקופות משמעותיות מעבר לתקופות שנקבעו על ידי המחוקק, שאורכן מספק על מנת שיכללו את מרבית האיחורים הסבירים הנובעים מאילוצי נסיבות החיים כפי שמוזכר בפסק הדין, במסגרתן יש להסכים לקבל את הבקשה המאוחרת. המדובר בפועל בקביעת מעין "חזקה" כי מאחר שכלל המבקשים הם מטופלים סיעודיים שעמדו בתנאים לקבלת היתר להעסיק עובדים זרים, המגישים בקשה לפי הסעיף ההומניטארי האמור יש לראות את סיבת האיחור בהגשת הבקשה במסגרת המועדים הנ"ל כסיבה מוצדקת, ואת נסיבות המבקש כנסיבות שאינן קלות, ולכן, בהתחשב במכלול, להסכים לדון בבקשה על אף האיחור בהגשתה.

26. לצד זאת, מוצע גם לקבוע לגבי בקשה שלא תוגש במסגרת התקופות המשמעותיות הנוספות המומלצות במסמך זה, כי יתקיים לגביה דיון בהליך מהיר בוועדה המייעצת על מנת לבחון אם מדובר במקרה חריג במיוחד, לגביו יהא מקום ליתן הארכה נוספת מעבר לתקופות האמורות לעיל. יחד עם זאת, ככלל, גם במסגרת הדיון בהליך המהיר האמור, וגם בהנחה שמדובר בנסיבות קשות של המבקש ונסיבת עיכוב מוצדקת, הפן האסדרתי של עמידה סביב המועדים שנקבעו על ידי המחוקק יגבר, ולכן בד"כ לא יהא מקום ליתן ארכות נוספות מעבר לארכות הכלליות עליהם יוחלט.

27. לאור האמור, נקבעו אמות מידה להפעלת הסמכות להארכת מועדים לפי הסעיף המסמיך כדלהלן:

א. להסכים להאריך את המועד להגשת בקשה לפי סעיף 3א(ב1) לגבי כל בקשה שתוגש באיחור של עד 30 ימים מעבר ל-90 הימים הקבועים בחוק. המלצה זו מבוססת על כך, שתקבע מעין "חזקה" לפיה מאחר והמבקש הוא בעל היתר להעסיק עובד זר בענף הסיעוד, אזי מדובר במבקש שמצבו הסיעודי ודאי אינו קל, וכי סיבת האיחור מוצדקת בהתחשב באילוצים הידועים של נסיבות החיים, ובנסיבות אלו, באיחור בהגשה של עד 30 ימים, המטרה ההומניטרית העיקרית של הסעיף גוברת על המטרה האסדרתית.

ב. מעבר לכך, לגבי הקבוצה המצומצמת של המטופלים הסיעודיים המורכבים במיוחד (בהתאם להגדרה המובאת בסעיף 3א(ב1)(א1) לחוק) שהמחוקק החליט להקל בעניינם כמפורט בסעיף האמור, יש מקום לקבוע מעין "חזקה" אחרת לצורך הסעיף האמור, כי לאור מצבם המורכב ביותר והקושי המתלווה לכך והתכלית ההומניטרית שעניינה מתן מענה לצרכיהם של מטופלים סיעודיים במקרים מורכבים מיוחדים, יש להאריך את המועד להגשת הבקשה גם אם הוגשה

תוך איחור של עד 60 ימים מעבר ל-90 הימים הקבועים בחוק. ודוק --- ההמלצה להאריך את המועדים עוד יותר לגבי קבוצות המטופלים הקשים ביותר, ניתנת גם בהתחשב בכך שמדובר בקבוצה מצומצמת של כ- 5,000 מטופלים לפי הערכת משרדנו בהתבסס על נתוני המוסד לביטוח לאומי, לעומת המכלול המשמעותי של כ-72,000 בעלי היתרים להעסקת עובדים זרים בסיעוד שהאמור בסעיף הקודם יחול לגביהם, ולכן הארכת המועדים הנוספת בעניין הקבוצה המצומצמת והמיוחדות הזו, תפגע פחות בפן האסדרתי ומדיניות ההגירה ובנסיבות אלו הפן ההומניטארי יגבר.

ג. יחד עם זאת, לגבי איחורים בהגשת הבקשות מעבר לתקופות הנוספות הנ"ל, לגבי כל קבוצה בהתאמה, הבקשות יועברו לדין מהיר בועדה המייעצת על מנת שתחליט אם יש מקום, באופן חריג, להאריך את המועדים שקבע המחוקק מעבר לארכות ה"רגילות" שניתנו כאמור לעיל. לעניין זה, גם בהנחה שמדובר בנסיבות איחור מוצדקות ונסיבות אישיות קשות ביותר של המבקש, ככלל, לא יהא מקום להאריך את המועדים להגשת הבקשות אלא במקרים חריגים ומיוחדים במיוחד, זאת מאחר ובנסיבות של איחור מעבר למועדים האמורים לגבי כל קבוצה בהתאמה, ועל אף התכלית ההומניטרית העיקרית של הסעיף המסמיך, התכלית האסדרתית החשובה של הסעיף היא שתגבר, וזאת בין היתר, בהתחשב במכלול השיקולים המפורטים להלן:

1) **חשיבות עידוד העובדים הזרים לסיעוד אשר סיימו תקופת עבודה רגילה בישראל, והמבקשים להמשיך לשהות בה, להסכים תוך פרק זמן מוגבל לטפל במטופלים הסיעודיים הקשים ביותר אותם הסעיף המסמיך נועד לשרת.** לעניין זה, השארת המועדים להגשת הבקשות פתוחים מעבר לתקופות המומלצות הנ"ל, תסכל מטרה זו תוך פגיעה במטופלים הקשים האמורים, ותאפשר לאותם עובדים זרים שהות בלתי מוגבלת לברור מטופלים קלים יותר או לעסוק בעבודה חילופית שלא כדין, במשך תקופות ארוכות עד הגשת בקשה להסדרת עבודתם. ((ראה לעניין זה דברי ההסבר להצעת חוק הכניסה לישראל (הארכת רישיון לעובד זר בענף הסיעוד), הצעת חוק הכנסת, 14.5.18, פסקה שנייה בעמ' 160 לפיה:

"בשנים האחרונות הוגשו אלפי בקשות לוועדה המייעצת, ומחמת עומס הבקשות והזמן הרב הנדרש לבדוק אותן, החליטו שרי הפנים בשנים 2014-2016 על מתן אישור גורף לכ-9,000 בקשות. עקב כך, עובדים זרים העדיפו לעבור לטפל במי שהטיפול בו קל יותר, ומטופלים סיעודיים רבים התקשו בהעסקת עובדים זרים לאורך זמן."

2) **חשיבות קביעת מסגרת זמנים ברורה שתאפשר לוועדה המייעצת להסדיר את עבודתה בצורה שלא תפגע בצורך החשוב ליתן מענים לאוכלוסייה המבקשת תוך תקופה סבירה, ולא להשאיר את המבקשים בחוסר ודאות במשך תקופות ארוכות -** השארת מועדי הגשת הבקשות פתוחות מעבר לתקופות המומלצות לעיל, תוך ביצוע בדיקה פרטנית של נסיבות כל איחור ואיחור מעבר למועדים הנ"ל, לא תאפשר לוועדה ולרכזי הוועדה לעמוד בעומסי העבודה הגדולים, ובכך יפגעו בכלל המבקשים, אשר יישארו בחוסר ודאות ולא יקבלו מענים תוך זמן סביר (ודוק- תיקון 32 לסעיף המסמיך נועד, בין היתר, לתקן את המצב שהיה קיים בעבר בהעדר מועדים קבועים להגשת בקשות לוועדה המייעצת, כפי שעולה במפורש מדברי ההסבר לתיקון הנ"ל).

3) חשיבות עידוד העובדים הזרים לסייעוד השוהים בישראל ללא מעסיק קבוע בין 51-63 חודשים, להסכים באופן מזורז לשמש מחליפים לעובדים זרים אחרים אשר יצאו לחופשות בחו"ל - ובכך ליתן מענים למטופלים המתקשים למצוא עובדים מחליפים לתקופות אלו, וזאת מאחר שאי ביצוע עבודות כמחליפים מעבר לתקופות המוצעות לעיל, ימנע הגשתם לוועדה המייעצת להמשך שהות בישראל. (ראה לעניין זה דברי ההסבר להצעת חוק הכניסה לישראל (הארכת רישיון לעובד זר בענף הסיעוד), הצעת חוק הכנסת, 14.5.18, פסקה אחרונה בעמ' 161)).

4) הצורך להתחשב גם במועדים שנקבעו על ידי המחוקק - אשר בחר בידועין בתיקון מספר 32 לחוק, להוסיף תנאי סף קשיחים ורבים לתוך הסעיף המסמך על אף המטריה ההומניטרית, על מנת להגשים את התכלית האסדרתית החשובה. בשל כך, על אף הסמכות להארכת המועד להגשת הבקשות לפי הסעיף שנקבעה על ידי בית המשפט העליון, אך בהתחשב בסייגים שצוינו בפסק דין, קיימת חשיבות שלא להרחיב את המועדים שקבע המחוקק באופן בלתי מוגבל מעבר למועדים שהוצעו לעיל.

5) חשיבות השמירה על מדיניות ההגירה של מדינת ישראל תוך מניעת השתקעות ושהייה שלא כדין של העובדים הזרים - יצוין כי כבר כיום ישנם כ-12,000 עובדים זרים לסייעוד אשר המשיכו לשהות שלא כדין בישראל לאחר סיום תקופת העסקתם החוקית, ועוד כ-1,000 השוהים שלא כדין בתוך תקופת ההעסקה המרבית המותרת, לצד כ-57,000 עובדי סיעוד המועסקים כדין. כן יצוין כי מעבר לעובדה שתקופות השהייה הבלתי חוקיות הארוכות של אחוזים משמעותיים של עובדי הסיעוד הזרים בישראל, היא בעצמה פוגעת במדיניות ההגירה. שהות זו מביאה עימה בעיות רחבות היקף נוספות, כגון הקמת משפחות בישראל והיחס לילדי העובדים הזרים הנולדים להורים ששהו בישראל שלא כדין והשירותים להם הם נדרשים, הוצאות המדינה בגין טיפול רפואי הניתן לעובדים אלו בקליניקות במימון הרשויות או בבתי חולים הצוברים חובות משמעותיים בעקבות הצורך לטפל בשוהים שלא כדין אלו במצבי חירום רפואיים, העסקת העובדים בעבודות לא מותרות תוך תחרות מול עובדים ישראלים במקצועות בהם לא נדרשת השכלה אקדמאית, הוצאות אכיפה מוגברות ועוד ועוד.

6) זכות המבקש שבקשתו נדחתה מחמת איחור בהגשתה מעבר למועדים הנ"ל, להעסיק עובד זר אחר הנמצא בישראל כדין, ובכלל זה להגיש בקשה חדשה לוועדה בעניין עובד זר לסייעוד אשר סיים תקופת העסקה "רגילה" כדין בישראל ועומד בתנאי הסף להגשת בקשה הומניטרית לוועדה המייעצת, וכן הזמנת עובד זר חדש מחו"ל - דחיית הבקשות ההומניטריות שהוגשו באיחור מעבר למועדים שנקבעו לעיל, אין פירושה שלילה מהמבקש אפשרות העסקת עובד זר לסייעוד כלל, אלא הפנייתו להעסיק עובד זר אחר לסייעוד השוהה בישראל כדין, תוך תקופת העבודה המותרת של עד 63 חודשים או תוך 90 הימים לאחר תקופת השהייה המותרת, בהם העובד הזר רשאי להישאר בישראל תוך היערכות ליציאתו, או תוך הזמנת עובדים זרים חדשים מחו"ל במסגרת כ-8,000 עובדי הסיעוד הזרים החדשים המוזמנים לישראל מידי שנה לענף זה.

7) השלכות שהייה ארוכה של עובדים זרים לסייעוד על מעמדם במדינה, ואף חשש להקניית זכויות תושב, לפי לפסיקת בית המשפט העליון - בהתאם לפסיקת בית המשפט העליון בתיק בג"ץ 1105/06 קו לעובד נגד מדינת ישראל, שם נאמר לגבי עובדים זרים לסייעוד השוהים בישראל במשך תקופות ארוכות, "מפתח במהלך הזמן זיקה חזקה

למדינה בה הוא שוהה, זיקה המצדיקה לראותו, ולו חלקית, כבעל זכויות דומות לאלו של תושב. בעקבות דברים אלו, בית המשפט הורה למדינה לקבוע הסדרי ביטוחי בריאות עדיפים לעובדים זרים לסיעוד השוהים בישראל מעל 10 שנים, והשאיר דלת פתוחה לטענות נוספות בעניין הסדרים ונהלים בקשר לזכויות עובדים זרים השוהים תקופת ארוכות במדינה כאמור. פתיחה בלתי מוגבלת וארוכה של המועדים להסדרת מעמד של עובד זר לסיעוד השוהה שלא כדין תקופה ארוכה בישראל, או יצירת מצב של סחף בו הועדה תמליץ על מתן אישורים גורפים לשהייה במדינה לאלפי עובדים זרים לסיעוד בהעדר אפשרות סבירה לדון במכלול הבקשות, ודאי תרחיב עד מאוד את מספר העובדים הזרים לסיעוד שיוכלו לטעון לזכויות יתר במדינה בהתחשב בפסק הדין ותקופות שהות ארוכות במדינה. כפי שצוין בדברי ההסבר לתיקון 32 לסעיף 3א(ב1) לחוק, בהעדר תנאי סף משמעותיים לגבי בקשות הומניטריות, נאלצו שרי הפנים הרלוונטיים לאשר באופן גורף כ-9,000 בקשות חריגות להסדרת מעמדם של עובדי סיעוד זרים ששהו תקופות ארוכות במדינה, תוך הגדלה משמעותית של מכסת המקרים ההומניטריים שעמדה על 200 לשנה בשלב ראשוני לאחר חקיקת הסעיף. כתוצאה מהתיקונים השונים לחוק הכניסה לישראל, כיום, יותר ממחצית עובדי הסיעוד הזרים בישראל שוהים בה מעל תקופת השהות הרגילה של 63 חודשים, וודאי שלאור האמור בפסק הדין, הדבר עלול לאתגר את מדיניות ההגירה של המדינה, ככל שאלו יצברו שנים וזכויות. אין ספק כי מדינה ריבונית רשאית לעצב מדיניות הגירה תוך איזון בין הרצון ליתן מענה לצרכי המטופלים הסיעודיים בדמות עובד זר אשר יעניק לו שירותי סיעוד בביתו, לבין חשיבות יציאתם של עובדים זרים אלו לאחר תקופת העסקה זמנית, מבלי שיטענו לצבירת זכויות תושבות במדינה. לכן, חוק הכניסה לישראל אמנם פתח פתח להישארות ארוכה של עובדים זרים במדינה במקרים הפרטניים שצוינו בו וכן במקרים החריגים לפי הסעיף המסמך, אך בתיקון 32 לחוק, המחוקק החליט ביוזעין לקבוע תנאי סף רבים לאישור שהות יתר של עובדים זרים בישראל במסגרת הסדרת מעמד בהתאם לסעיף 3א(ב1) לחוק, במטרה למנוע פגיעה משמעותית במדיניות ההגירה. בהתחשב, בין היתר, באמור בפסק הדין הנ"ל בקשר לפוטנציאל להפיכת עובדים זרים לסיעוד לתושבים בעקבות שהות ארוכה טווח.

29. כזכור, בית המשפט העליון קבע כי "השר רשאי לקבוע אמות מידה להפעלת הסמכות, באופן שיעלה בקנה אחד עם תכליות סעיף 3א(ב1) לחוק...". אשר על כן, קביעת אמות מידה כאמור לעיל, המבוססות על איזון בין השיקולים שהוזכרו בפסק הדין בתיק בר"ם 6612/19, **נותנת מענה הולם לפן ההומניטרי החשוב והעיקרי של החקיקה, תוך התחשבות גם במטרה האסדרתית, וכן מאפשרת בירור פרטני בצורה מהירה של מקרים בהם האיחור בהגשת הבקשה היא מעל למועדים שנקבעו, לצורך שקילת מתן ארכות מעבר לקבוע לעיל, רק במקרים מיוחדים וחריגים.**

30. לסיכום: קביעת אמות המידה דלעיל, נותנת מענה "לאילווצים וצרכים חריגים שנוסבות החיים מביאות עמן" בכך שכל מבקש יקבל ארכה סבירה ואף משמעותית לעומת המועדים שנקבעו על ידי המחוקק, כאשר מקרים אחרים ידונו בהליך מקוצר ומהיר, שיאפשר גם מתן ארכות במספר מצומצם של מקרים חריגים ומיוחדים בהם האיחור בהגשת הבקשה היא מעבר לארכות הכלליות שנקבעו, בהתחשב בפן האסדרתי החשוב של הסעיף המסמך, תוך איזון נדרש בין כלל השיקולים דלעיל.